

ничката агенција, заради обезбедување и одржување опрема и медијаски уреди со цел создавање услови за спроведување на мерките за следење на комуникациите, утврдени со Законот за оперативнo-техничка агенција и Законот за следење на комуникациите.“.

Член 2

Во членот 75-а став (1) по зборовите: „склучено спогодба“ се става записка и се додаваат зборовите: „меморандум, договор или протокол“.

Ставот (3) се менува и гласи:

„На операторите кои обезбедуваат јавни електронски комуникациски услуги Агенцијата има право да им утврди максимални цени на големопродажните услуги за завршување на меѓународни повици од земјите со кои Република Македонија има склучена спогодба, меморандум, договор или протокол за истото, на реципрочна основа.“.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 март 2019 година.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR KOMUNIKIME ELEKTRONIKE

Neni 1

Në Ligjin për komunikime elektronike (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë, numër 39/14, 188/14, 44/15, 193/15, 11/18 dhe 21/18), në nenin 29 pas paragrafit (8) shtohet paragrafi i ri (9), si vijon:

“(9) Mjetet e Agjencisë të realizuara nga të hyrat e kompensimeve të përcaktuara në nenin 30 të këtij ligji në lartësi prej 50%, si dhe pjesën e mjeteve të realizuara në pajtim me nenin 31 të këtij ligji në lartësi deri 10%, Agjencia do t’i bartë si mjete të dedikuara për financim të veprimtarisë së Agjencisë Teknike Operative, për sigurimin dhe mirëmbajtjen e pajisjes dhe aparateve të mediacionit me qëllim krijimin e kushteve për zbatimin e masave për ndjekje të komunikimeve, të përcaktuara me Ligjin për Agjenci Teknike Operative dhe Ligjin për ndjekje të komunikimeve.”.

Neni 2

Në nenin 75-a paragrafi (1) pas fjalëve: “kontratë të lidhur” vihet presje dhe shtohen fjalët: “memorandum, marrëveshje ose protokoll”.

Paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

“Operatorëve që sigurojnë shërbime publike elektronike komunikuese Agjencia ka të drejtë që t’u përcaktojë çmime maksimale të shërbimeve për shitje me shumicë për përfundimin e thirrjeve ndërkombëtare nga vendet me të cilat Republika e Maqedonisë ka lidhur kontratë, memorandum, marrëveshje ose protokoll për të njëjtën, në bazë reciprociteti.”.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, e do të fillojë të zbatohet nga 1 marsi 2019.

1238.

Врз основа на членот 75, ставови 1, 2 и 3 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРАКТИКАНСТВО

Се прогласува Законот за практиканство, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 24 април 2019 година.

Бр. 08-2597/2
17 мај 2019 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА ПРАКТИКАНСТВО

I. Општи одредби

Предмет на законот

Член 1

Со овој закон се уредува постапката и условите за остварување на практиканство, правата и обврските на практикантот и на работодавачот кај кој се реализира практикантската работа, договорот за практикантска работа и евиденцијата на практикантска работа.

Дефиниции

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. „Практиканство“ е работна активност којашто вклучува компонента на работа преку учење и здобивање на практични работни вештини, која се реализира во ограничен временски период, со цел стекнување на практично и професионално искуство, за да се подобри вработливоста и да се помогне преминот кон редовно вработување.

Под практиканството не се подразбира вршење на приправнички стаж, волонтерски стаж и пробна работа согласно со Законот за работните односи, како и обука, преквалификација и доквалификација согласно со Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност.

2. „Практикантска работа“ е ограничен период поминат на пракса на практикант кај работодавач.

3. „Практикант“ е физичко лице кое врши практикантска работа кај работодавач со цел да се стекне со практични знаења и вештини што ќе му помогнат да ја подобри вработливоста на пазарот на трудот. Практикант согласно со овој закон може да биде секое физичко лице државјанин на Република Македонија кое ги исполнува условите утврдени со овој закон.

4. „Работодавач“ е правно и физичко лице, како и друг субјект (орган на државна власт, орган на единица на локалната самоуправа, подружница на странско друштво, дипломатско и конзуларно претставништво), кој вработува работници врз основа на договор за вработување.

5. „Ментор“ е лице вработено кај работодавачот кое е задолжено за организирање на практикантската работа и следење на напредокот на практикантот и кое го осигура остварувањето на целите за учење за време на практикантската работа.

(2) Употребените изрази „практикант“, „ментор“ и „работодавач“ во машки род имаат неутрално значење и се однесуваат и за жени и за мажи.

II. Услови за вршење на практикантска работа

Услови за вршење на практикантска работа

Член 3

Практикантот согласно со овој закон треба да ги исполнува следниве услови:

- да не е во работен однос,
- да не е постар од 34 години и
- да има завршено најмалку основно образование.

Член 4

(1) Потребата од практикант работодавачот ја обезбедува по пат на јавен оглас објавен на својата интернет страница и/или на интернет страницата на Агенцијата за вработување на Република Македонија или друг јавен медиум, којшто содржи информации за условите за практикантската работа.

(2) Во органите на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа при ангажирање на практиканти, се применува начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците и родово балансирано учество.

Член 5

(1) Со примената на овој закон се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло, национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.

(2) Заштитата од дискриминација се обезбедува согласно со Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Времетраење на практикантската работа

Член 6

(1) Периодот на траење на практикантска работа кај еден работодавач може да изнесува до шест месеци.

(2) Кај ист работодавач практикантска работа може да се врши само еднаш од исто лице.

Број на практиканти

Член 7

(1) Максималниот број на практиканти кои можат да реализираат практикантска работа кај еден работодавач во исто време, се определува според бројот на вработени на неопределено време на денот на пријавување на практикантот кај работодавачот и тоа:

- од еден до пет вработени - еден практикант,
- од шест до 10 вработени - до два практиканта,
- од 11 до 50 вработени - до четири практиканти,
- од 51 до 150 вработени - до осум практиканти,
- од 151 до 250 вработени - до 15 практиканти,
- од 251 до 500 вработени - до 30 практиканти и
- над 500 вработени - до 50 практиканти.

(2) Бројот на ангажирани практиканти од страна на еден работодавач во кој било момент не смее да го надмине максималниот број кој е определен врз основа на бројот на вработени на неопределено време кај работодавачот согласно со ставот (1) на овој член.

(3) Агенцијата за вработување на Република Македонија еднаш месечно доставува податоци до Државниот инспекторат за труд за работодавачите кои имаат пријавено практиканти.

Надоместок за практикантска работа

Член 8

(1) Практикантот за време на практикантската работа кај работодавачот има право на месечен надоместок кој се исплаќа од страна на работодавачот.

(2) Висината на месечниот надоместок од ставот (1) на овој член се утврдува во нето износ за полно работно време во зависност од времетраењето на периодот на практикантската работа и тоа:

- од 42% до 74% од минималната нето плата, утврдена согласно со закон, за практикантска работа до три месеци и

- во висина на минималната нето плата утврдена согласно со закон, за практикантската работа над три месеци, сметано од четвртиот месец.

(3) Доколку практикантската работа, согласно со договорот за практикантската работа, се реализира во период пократок од полното работно време, надоместокот за практикантската работа ќе се пресметува пропорционално на времето поминато на практикантската работа.

(4) Во случај на отсуство од работа по кој било основ, освен одмор за време на работа и празници утврдени со закон, надоместокот се исплаќа пропорционално на времето поминато на практикантската работа.

(5) Надоместокот за практикантската работа на практикантот, работодавачот е должен да го исплати најдоцна до 15 во тековниот месец за претходниот месец.

III. Права и обврски на практикантот и работодавачот

Права на практикантот

Член 9

Практикантот, пред започнување на практикантската работа треба да се информира за правата за време на вршењето на практикантската работа и тоа:

- во писмена форма да го добие описот на целите, задачите и процесот на практиканството, пред да го склучи договорот за практикантска работа,

- да биде запознаен со условите за работа и опасностите поврзани со работата за време на практиканството, пред започнување на истото,

- да биде запознаен со општите акти на работодавачот,

- на дневен и неделен одмор исто како вработените кај работодавачот согласно со општите прописи за работните односи,

- на платен одмор во траење од два работни дена месечно, доколку работи со полно работно време или еден работен ден месечно доколку работи со неполно работно време,

- на надоместок за практикантска работа од членот 8 од овој закон и

- надоместок на трошоци за службени патувања и други надоместоци кои настанале за потребите на вршење на практикантската работа.

Обврски на практикантот

Член 10

(1) Практикантот за време на практикантската работа е должен да:

- потпише договор за практикантска работа со работодавачот, пред започнувањето со практикантската работа,

- работи согласно со закон, договорот за практикантска работа и општите акти на работодавачот со кои претходно е запознаен,

- учествува во обуката и посветено да работи на доверените задачи,

- користи средства за заштита при работа, согласно со прописите за безбедност и здравје при работа,

- го известува работодавачот за болест или други причини за привремена или трајна спреченост за вршење на практикантската работа,

- ги чува доверливите податоци, односно класифицираните информации на работодавачот, со кои е запознаен во текот на практикантската работа и

- го известува работодавачот за штетни последици за кои е запознаен дека можат да настанат за него, за трети лица или за работодавачот.

(2) Практикантот кој за време на вршењето на практикантската работа намерно или поради крајно невнимание, го оштети имотот на работодавачот е должен да му ја надомести штетата на работодавачот согласно со одредбите на Законот за облигационите односи.

(3) Доколку практикантот претходно го известил работодавачот за штетни последици од ставот (1) алинеја 7 на овој член, истиот нема да има одговорност за направената штета.

Обврски на работодавачот

Член 11

(1) Работодавачот е должен:

- да го објави јавениот оглас за практикантска работа на својата интернет страница и/или на интернет страницата на Агенцијата за вработување на Република Македонија или друг јавен медиум,

- да ги утврди очекуваните цели за ангажирање на практикантот, задачите и процесот на практикантската работа, кои треба да бидат јавно достапни на заинтересираните кандидати во огласот за практикантска работа,

- да потпише договор за практикантска работа со избраниот кандидат,

- да изврши пријава на практикантот, најмалку еден ден, пред започнување на вршење на практикантската работа и одјава во рок од осум дена по завршување на практикантската работа, односно по престанокот на договорот за практикантска работа, во Агенцијата за вработување на Република Македонија,

- да обезбеди одговорно лице - ментор за континуиран надзор на практикантот, кој ќе ја организира практикантската работа, ќе го следи напредокот на практикантот и ќе осигура остварување на целите за учење и практиканство,

- да обезбеди надзор над работата на практикантот од страна на менторот и да не дозволи самостојно работење на практикантот,

- да обезбеди оптимални услови за работа и материјали и средства за извршување на практикантската работа,

- да му издаде на практикантот потврда за стекнатите знаења, вештини и компетенции, како и опис на практикантската работа и нејзиното времетраење, во рок од осум работни дена од завршување на практикантската работа,

- редовно да му го исплаќа надоместокот утврден во договорот за практикантска работа,

- да плати данок на личен доход на исплатениот износ на надоместокот,

- да обезбеди средства за заштита при работа, доколку за работното место на кое се врши практикантската работа е пропишано да се користат,

- да обезбеди тајност на личните податоци и заштита на приватноста на практикантот и

- да плати придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест и дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување во случај на повреда на работа и професионално заболување.

(2) Работодавачот не може на практикантот да му наплаќа трошоци за обука, трошоци за превоз, работни материјали и други трошоци поврзани со вршењето на практикантската работа.

(3) Работодавачот не може да му наложи на практикантот да работи задачи кои не се опишани во договорот за практикантска работа.

IV. Договор за практикантска работа

Член 12

(1) Односите, правата и обврските помеѓу практикантот и работодавачот се регулираат со договор за практикантска работа.

(2) Работодавачот е должен да го склучи договорот за практикантска работа со практикантот во писмена форма, кој треба да биде потпишан од двете страни, пред започнувањето на практикантската работа.

(3) Договорот за практикантска работа за лице помладо од 18 години го потпишуваат практикантот, неговиот родител/старател и работодавачот.

(4) Договорот за практикантска работа може да биде потпишан на полно работно време или неполно работно време, согласно со потребите и волјата на договорните страни.

(5) Договор за практикантска работа не може да се склучи за вршење на работи и задачи за конкретно постојно работно место, за кое може да се склучи договор за вработување, односно практикантот не може да обавува редовни работни обврски.

(6) Договор за практикантска работа не може да се склучи со лице кое претходно било вработено кај ист работодавач или друг работодавач за работно место со исти или слични работни задачи како практикантска работа и работниот однос да трае не помалку од три месеци.

(7) Со склучување на договорот за практикантска работа, практикантот не ги губи правата по основ на невработеност, согласно со прописите од областа на вработувањето и осигурување во случај на невработеност и правата пропишани по основ на социјална заштита, утврдени согласно со прописите од областа на социјалната заштита.

Содржина на договорот за практикантска работа

Член 13

(1) Договорот за практикантска работа ги содржи следните елементи:

1. Договорни страни:

- практикант (име и презиме, единствен матичен број на граѓанинот, датум на раѓање, адреса на живеалиште, односно на престојувалиште, телефон, електронска адреса, вид и степен на образование) и
- работодавач (полн и скратен назив, ЕМБС, година на основање, име и презиме на овластено лице, адреса на правното лице, основна дејност, број на вработени);

2. Датум и место на склучување на договорот;

3. Почетен и краен датум на практикантската работа;

4. Опис на целите и процесот на здобивање на практични знаења и вештини на практикантот;

5. Предмет на практикантството - опис на работни задачи на кои ќе работи практикантот;

6. Опис на местото на работа, условите за работа и можните опасности за практикантот;

7. Висина на месечниот надоместок за практикантската работа согласно членот 8 став (2) од овој закон, кој ќе му биде исплаќан на практикантот во нето износ согласно договорот;

8. Распоред на дневно и неделно работно време и број на работни часови;

9. Обврска за чување на деловна тајна од страна на практикантот и

10. Обврска на работодавачот за издавање на потврда за стекнати знаења, вештини и компетенции на практикантот, како и опис на практикантската работа и нејзиното времетраење.

(2) Формата и содржината на потврдата од ставот

(1) точка 10 на овој член ја пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Престанок на договорот за практикантска работа

Член 14

(1) Договорот за практикантска работа престанува:

- со истекот на рокот за кој е склучен договорот,

- со спогодбено раскинување,

- при намалување на бројот на вработени лица на неопределено време кај работодавачот за време на ангажирани практиканти, доколку не го надополни бројот на вработени во рок од 15 дена од денот на намалување на бројот на вработени, освен во случаите на смрт или пензионирање на вработено лице или

- со вработување на практикантот.

(2) Практикантот може да го раскине договорот пред да истече времето за кое е склучен, со писмена изјава без обврска за наведување на причината за раскинување на договорот, освен во случај кога раскинувањето може да предизвика штетни последици во работењето на работодавачот или на трети лица.

(3) Работодавачот може да го раскине договорот за практикантска работа:

- со престанување на потребните услови за практикантска работа,

- кога ќе констатира дека практикантот не ги исполнува договорените обврски или

- со вработување на практикантот.

(4) Договорот за практикантска работа може да се раскине во рок од најмалку пет дена од доставување на писмената изјава за раскинување од едната договорна страна до другата договорна страна.

V. Евиденција на практикантската работа

Член 15

Работодавачот е должен да води евиденција на работните часови на практикантот, согласно со евиденцијата за работното време за вработените.

Член 16

Формата и содржината на системот за евиденција, како и следењето и известувањето за практикантската работа ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

VI. Примена на други прописи

Член 17

За прашањата кои ќе произлезат од практикантската работа, а кои не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи, Законот за работните односи и Законот за безбедност и здравје при работа.

VII. Надзор

Член 18

(1) Надзор над спроведување на одредбите од овој закон врши Министерството за труд и социјална политика.

(2) Инспекциски надзор врши Државниот инспекторат за труд, преку инспекторите за труд.

VIII. Едукација, прекршочни одредби и порамнување**Едукација****Член 19**

(1) Доколку при вршењето на инспекциски надзор инспекторот на трудот утврди дека е сторена неправилност од членот 9 став 1 алинеи 1, 2 и 3, членот 11 став (1) алинеи 1, 2 и 3, членот 13, членот 15 и членот 17 од овој закон, е должен да состави записник, во кој ќе ја утврди сторената неправилност, со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или работодавачот каде е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за труд, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности, за еден или за повеќе работодавачи.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или работодавачот над кој се спроведува едукацијата, не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или работодавачот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот на трудот при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторот на трудот при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Државниот инспекторат за труд води евиденција за спроведената едукација, на начин пропишан од министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Прекршочни одредби**Член 20**

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- склучи договор за практикантска работа со практикант кој не ги исполнува условите утврдени со одредбите од овој закон (член 3),

- обезбеди практикант за своите потреби без јавен оглас со предвидената содржина со одредбите од овој закон или органите на државната власт или единиците на локалната самоуправа не ја почитуваат соодветната и правична застапеност на припадниците на заедници-те и родово балансирано учество (член 4),

- склучи договор за практикантска работа за времетраење на практикантската работа спротивно на одредбите од овој закон или дозволи практикантска работа повеќе пати со исто лице (член 6),

- ангажира поголем број на прантиканти од бројот утврден со одредбите на овој закон (член 7 ставови (1) и (2)),

- не му обезбеди на практикантот право на месечен надоместок и не исплати месечен надоместок на практикантот во нето износ за полно работно време за извршена практикантска работа или пократко од полното работно време согласно со одредбите од овој закон (член 8 ставови (1), (2) и (3)),

- не му исплати пропорционален дел како надоместок за вршење на практикантска работа во случај на отсуство од работа по било кој основ освен одмор или не го исплати надоместокот до 15 во тековниот месец за претходниот месец (член 8 ставови (4) и (5)),

- пред склучување на договорот за практикантска работа писмено не направи и даде на практикантот опис на целите, задачите и процесот на практикантството, не го запознае со условите за работа и опасностите поврзани со работата или општите акти на работодавачот (член 9 став (1) алинеи 1, 2 и 3),

- не му обезбеди на практикантот дневен и неделен и платен одмор, не му обезбеди и исплати надоместок или не му исплати надоместок на трошоци согласно со овој закон (член 9 став (1) алинеи 4, 5, 6 и 7),

- не објави јавен оглас за потребата од практикантство на својата интернет страница или на интернет страницата на Агенцијата за вработување на Република Македонија или друг јавен медиум, не ги утврди целите за ангажирање, задачите и процесот на практикантска работа (член 11 став (1) алинеи 1 и 2),

- не потпише договор за практикантска работа со избраниот кандидат, не изврши пријава на практикантот и одјава во дадениот рок, не обезбеди одговорно лице-ментор за континуиран надзор на практикантот или дозволи самостојно работење на практикантот спротивно на одредбите од овој закон (член 11 став (1) алинеи 3, 4, 5 и 6),

- не му обезбеди на практикантот услови и средства за работа, не му даде потврда за стекнатите знаења, вештини и компетенции во утврдениот рок, редовно не му исплаќа надоместок согласно со договорот, не исплати данок на личен доход согласно со закон, не обезбеди сретства за заштита при работа, тајност на личните податоци и заштита на приватноста, не плати придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест и дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување во случај на повреда на работа и професионално заболување (член 11 став (1) алинеи 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13),

- му наплати на практикантот трошоци за обука, трошоци за превоз, за работни материјали и други трошоци поврзани со вршење на практикантската работа (член 11 став (2));

- овозможи практикантска работа без договор за практикантска работа во писмена форма, овозможи практикантство на лице помладо од 18 години со договор за практикантска работа непотпишан од практикантот и родител или старател, овозможи со договор за практикантска работа да се замени постојно работно место (член 12 став (1), (2), (3) и (5)),

- потпише договор за практикантска работа со содржина спротивна на одредбите од овој закон (член 13),
 - не ја прими писмената изјава за раскинување на договорот за практикантска работа, не го раскине договорот за практикантска работа во дадениот рок, го раскине договорот за практикантска работа спротивно на овој закон (член 14 ставови (2) и (3)) и
 - неправилно води или не води евиденција на работните часови на практикантот (член 15).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач-физичко лице.

Глоба за овластено службено лице

Член 21

Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од органот кој ја води постапката и надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и податоците, ако:

- не води евиденција за работните часови на практикантот согласно со овој закон (член 15).

Порамнување

Член 22

(1) Доколку при вршење на инспекциски надзор над примената на овој закон се утврди повреда која е пропишана како прекршок со овој закон, од страна на овластеното службено лице задолжително ќе му се понуди постапка за порамнување на сторителот на прекршокот согласно со Законот за прекршоците.

(2) Формата и содржината на прекршочниот платен налог и мандатен платен налог ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Одмерување на глоба

Член 23

Одмерување на висината на глобата за правното лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

Водење прекршочна постапка

Член 24

(1) За прекршоците од членот 20 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочниот орган - Прекршочна комисија, во рамките на министерството надлежно за работите од областа на трудот.

(2) За прекршоците од членот 21 од овој закон, надлежниот орган ќе издаде мандатен платен налог согласно со Законот за прекршоците.

IX. Преодни и завршни одредби

Член 25

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 26

Подзаконските акти од членот 19 став (2) и членот 22 став (2) од овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR PRAKTIKË

I. Dispozita të përgjithshme

Lënda e ligjit

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet procedura dhe kushtet për realizimin e praktikës, të drejtat dhe obligimet e praktikantit dhe të punëdhënësit tek i cili realizohet puna e praktikantit, marrëveshja për punë të praktikantit dhe evidenca e punës së praktikantit.

Përkufizime

Neni 2

(1) Shprehje të ndryshme të përdorura në këtë ligj e kanë domethënien si vijon:

1. "Praktikë" është aktivitet pune i cili përfshin komponentin e punës nëpërmjet mësimit dhe fitimit të shkathtësive praktike të punës, e cila realizohet në periudhë kohore të kufizuar, me qëllim fitimin e përvojës praktike dhe profesionale me qëllim të përmirësohet punësimi dhe të ndihmohet kalimi në punësim të rregullt. Me praktikë nuk nënkuptohet kryerja e stazhit të praktikantit, stazhi vullnetar dhe puna provuese në pajtim me Ligjin për marrëdhëniet e punës, si dhe trajnimi, rikualifikimi dhe kualifikimi plotësues në pajtim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë.

2. "Puna e praktikantit" është periudhë e kufizuar e kaluar në praktikë e praktikantit tek punëdhënësi.

3. "Praktikant" është person fizik i cili kryen punë praktikantit te punëdhënësi me qëllim të fitojë njohuri praktike dhe shkathtësi të cilat do t'i ndihmojnë të përmirësojë punësimin në tregun e punës.

Praktikant në pajtim me këtë ligj mund të jetë çdo person fizik, shtetas i Republikës së Maqedonisë i cili i plotëson kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

4. "Punëdhënëс" është person juridik ose fizik, si dhe subjekt tjetër (organ i pushtetit shtetëror, organ i njësisë së vetëqeverisjes lokale, filial i shoqatës së huaj, përfaqësi diplomatike konsullore), i cili punëson punëtorë në bazë të marrëveshjes për punësim.

5. "Mentor" është person i punësuar te punëdhënësi i cili është i angazhuar për organizimin e punës së praktikantit dhe ndjekjen e progresit të praktikantit dhe i cili siguron realizimin e qëllimeve për mësim gjatë punës së praktikantit.

(2) Shprehjet e përdorura "praktikant", "mentor" dhe "punëdhënëс" në gjininë mashkullore kanë domethënie neutrale dhe vlejnë edhe për femra edhe për meshkuj.

II. Kushte për kryerjen e punës së praktikantit**Kushte për kryerjen e punës së praktikantit****Neni 3**

Praktikanti në pajtim me këtë ligj duhet t'i plotësojë kushtet si vijon:

- të mos jetë në marrëdhënie pune,
- të mos jetë më i moshuar se 34 vjeç dhe
- të ketë kryer së paku arsimin fillor.

Neni 4

(1) Nevojën për praktikant punëdhënësi e siguron me anë të konkursit publik të publikuar në internet faqen e tij dhe/ose në internet faqen e Agjencisë për Punësim të Republikës së Maqedonisë ose në media tjetër publike, që përmban informata për kushtet për punën e praktikantit.

(2) Në organet e pushtetit shtetëror dhe organet e njësive të vetëqeverisjes lokale gjatë angazhimit të praktikantëve, zbatohet parimi i përfaqësimit të drejtë dhe adekuat i pjesëtarëve të bashkësive dhe pjesëmarrja e balancuar gjinore.

Neni 5

(1) Me zbatimin e këtij ligji ndalohet çdo diskriminim mbi bazë të rasës, ngjyrës së lëkurës, përkatësisë nacionale ose etnike, seksit, gjinisë, orientimit seksual, identitetit gjinor, përkatësisë në grup të marginalizuar, gjuhës, shtetësisë, origjinës sociale, arsimit, religjionit ose bindjes fetare, bindjes politike, bindjes tjetër, pengesës, moshës, gjendjes familjare ose martesore, statusit pronësor, gjendjes shëndetësore, vetisë personale dhe statusit shoqëror ose cilës do bazë tjetër.

(2) Mbrojtja nga diskriminimi sigurohet në pajtim me Ligjin për parandalim dhe mbrojtje nga diskriminimi.

Kohëzgjatja e punës së praktikantit**Neni 6**

(1) Periudha e kohëzgjatjes së punës së praktikantit të një punëdhënësi mund të zgjatë deri në gjashtë muaj.

(2) Te punëdhënësi i njëjtë puna e praktikantit mund të kryhet vetëm një herë nga personi i njëjtë.

Numri i praktikantëve**Neni 7**

(1) Numri maksimal i praktikantëve të cilët mund të realizojnë punë të praktikantit të një punëdhënësi në të njëjtën kohë, përcaktohet sipas numrit të të punësuarve në kohë të papërcaktuar në ditën e paraqitjes së praktikantit te punëdhënësi, si vijon:

- nga një deri në pesë të punësuar - një praktikant,
- nga gjashtë deri në 10 të punësuar - deri në dy praktikantë,
- nga 11 deri në 50 të punësuar - deri në katër praktikantë,
- prej 51 deri në 150 të punësuar - deri në tetë praktikantë,
- nga 151 deri në 250 të punësuar - deri në 15 praktikantë,
- prej 251 deri në 500 të punësuar - deri në 30 praktikantë dhe
- mbi 500 të punësuar - deri në 50 praktikantë.

(2) Numri i praktikantëve të angazhuar nga punëdhënësi në cilin do moment nuk guxon të kalojë numrin maksimal i cili është përcaktuar në bazë të numrit të të punësuarve në kohë të papërcaktuar te punëdhënësi në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni.

(3) Agjencia për Punësim e Republikës së Maqedonisë një herë në muaj dorëzon të dhëna te Inspektorati Shtetëror i Punës për punëdhënësit të cilët kanë paraqitur praktikantë.

Kompensim për punën e praktikantit**Neni 8**

(1) Praktikanti gjatë kohës së punës së praktikantit te punëdhënësi ka të drejtë për kompensim mujor i cili paguhet nga punëdhënësi.

(2) Lartësia e kompensimit mujor nga paragrafi (1) në këtë nen përcaktohet në neto shumë për orar të plotë të punës në varësi të kohëzgjatjes së periudhës së punës së praktikantit, si vijon:

- prej 42% deri në 74% të neto pagës minimale, e përcaktuar në pajtim me ligjin, për punën e praktikantit deri në tre muaj dhe

- në lartësi të neto pagës minimale të përcaktuar në pajtim me ligjin, për punë të praktikantit mbi tre muaj, llogaritur nga muaji i katërt.

(3) Nëse puna e praktikantit, në pajtim me marrëveshjen për punë të praktikantit, realizohet në periudhë më të shkurtë se orari i plotë i punës, kompensimi për punën e praktikantit do të përlllogaritet në mënyrë proporcionale për kohën e kaluar në punë të praktikantit.

(4) Në rast të mungesës nga puna për çfarë do lloj baze, përpos pushim gjatë punës dhe festave të përcaktuar me ligj, mungesa paguhet në mënyrë proporcionale me kohën e kaluar në punë të praktikantit.

(5) Kompensimin për punë të praktikantit, praktikantit, punëdhënësi është i obliguar t'ia paguajë më së voni deri më 15 të muajit rrjedhës për muajin e kaluar.

III. Të drejta dhe obligime të praktikantit dhe punëdhënësit**Të drejtat e praktikantit****Neni 9**

Praktikanti, para fillimit të punës së praktikantit duhet të informohet për të drejtat gjatë kryerjes së punës së praktikantit, si vijon:

- në formë të shkruar të marrë përshkrimin e qëllimeve, detyrave dhe procesin e praktikës, para se të lidhë marrëveshjen për punë të praktikantit,

- të njoftohet me kushtet për punë dhe rreziqet në lidhje me punën gjatë praktikës, para fillimit të saj,

- të njoftohet me aktet e përgjithshme të punëdhënësit,
- për pushimin ditor dhe javor njëjloj si të punësuarit te punëdhënësi në pajtim me dispozitat e përgjithshme për marrëdhënie pune,

- për pushimin e paguar në kohëzgjatje prej dy ditë pune në muaj, nëse punon me orar të plotë të punës ose një ditë në muaj nëse punon me orar jo të plotë të punës,

- për kompensimin për punë të praktikantit nga neni 8 i këtij ligji dhe

- kompensimin për shpenzimet për udhëtime zyrtare dhe kompensime të tjera të cilat janë shkaktuar për nevojat e kryerjes së punës së praktikantit.

Obligimet e praktikantit

Neni 10

(1) Praktikanti gjatë punës së praktikantit është i obliguar që:

- të nënshkruajë marrëveshje për punë të praktikantit me punëdhënësin, para fillimit të punës së praktikantit,
- të punojë në pajtim me ligjin, marrëveshjen për punë të praktikantit dhe aktet e përgjithshme të punëdhënësit me të cilat paraprakisht është njoftuar,
- të marrë pjesë në trajnim dhe me përkushtim të punojë në detyrat që i janë besuar:
- të përdorë mjete për mbrojtje gjatë punës, në pajtim me dispozitat për siguri dhe shëndet gjatë punës,
- ta njoftojë punëdhënësin për sëmundje ose shkaqe të tjera për pengimin e përkohshëm ose të përhershëm për kryerjen e punës së praktikantit,
- t'i ruajë të dhënat e besueshme, respektivisht informatat e klasifikuara të punëdhënësit, me të cilat është njoftuar gjatë punës së praktikantit dhe
- ta njoftojë punëdhënësin për pasojat e dëmshme për të cilat është i njoftuar se mund të shkaktohen për të, për persona të tretë ose për punëdhënësin.

(2) Praktikanti i cili gjatë kohës së kryerjes së punës së praktikantit me qëllim ose për shkak të moskujdesit të skajshëm, ka dëmtuar pronën e punëdhënësit, është i obliguar t'ia kompensojë dëmin punëdhënësit në pajtim me Ligjin për marrëdhënie obliguese.

(3) Nëse praktikanti paraprakisht e ka njoftuar punëdhënësin për pasojat e dëmshme nga paragrafi (1) alineja 7 të këtij neni, i njëjti nuk do të ketë përgjegjësi për dëmin e shkakuar.

Obligimet e punëdhënësit

Neni 11

(1) Punëdhënësi është i obliguar që:

- të shpallë konkurs publik për punë të praktikantit në internet faqen e tij dhe/ose të internet faqen e Agjencisë për Punësim të Republikës së Maqedonisë ose në media tjetër publike,
- t'i përcaktojë qëllimet e pritshme për angazhimin e praktikantit, detyrat dhe procesin e punës së praktikantit, të cilat duhet të jenë publikisht të qasshme për kandidatët e interesuar në konkursin për punë të praktikantit,
- të nënshkruajë marrëveshje për punë të praktikantit me kandidatin e zgjedhur,
- të kryejë paraqitjen e praktikantit, të paktën një ditë, para fillimit të kryerjes së punës së praktikantit dhe ta çlajmërojë në afat prej tetë ditë pas përfundimit të punës së praktikantit, respektivisht pas pushimit të marrëveshjes për punë të praktikantit, në Agjencinë për Punësim të Republikës së Maqedonisë,
- të sigurojë person përgjegjës - mentor për mbikëqyrje të vazhdueshme të praktikantit, i cili do të organizojë punën e praktikantit, të ndjekë progresin e praktikantit dhe të sigurojë realizimin e qëllimeve për mësim dhe praktikë,
- të sigurojë mbikëqyrje mbi punën e praktikantit nga mentorin dhe të mos lejojë punën e pavarur të praktikantit,
- të sigurojë kushte optimale për punë dhe materiale dhe mjete për kryerjen e punës së praktikantit,
- t'i lëshojë praktikantit vërtetim për njohuritë e fituara, shkathësitë dhe kompetencat, si dhe përshkrim të punës së praktikantit dhe kohëzgjatjen e saj, në afat prej tetë ditë nga përfundimi i punës së praktikantit,

- rregullisht të paguajë kompensimin e përcaktuar në marrëveshjen për punë të praktikantit,

- të paguajë tatim mbi të ardhura personale për shumën e paguar të kompensimit,

- të sigurojë mjete për mbrojtje gjatë punës, nëse për vendin e punës në të cilin kryen punën e praktikantit është përshkruar të shfrytëzohen,

- të sigurojë fshehtësinë e të dhënave personale dhe mbrojtjen e privatësisë së praktikantit dhe

- të paguajë kontribut në bazë të invaliditetit dhe dëmtimit trupor të shkakuar me lëndim në punë ose sëmundje profesionale dhe kontribut plotësues për sigurim të detyrueshëm shëndetësor në rast të lëndimit në punë dhe sëmundjes profesionale.

(2) Punëdhënësi praktikantit nuk mund t'i arkëtojë shpenzime për trajnim, shpenzime për transport, për materiale pune dhe shpenzime të tjera në lidhje me kryerjen e punës së praktikantit.

(3) Punëdhënësi nuk mund t'i imponojë praktikantit të punojë detyra të cilat nuk janë përshkruar me marrëveshjen për punë të praktikantit.

IV. Marrëveshja për punë të praktikantit

Neni 12

(1) Marrëdhëniet, të drejtat dhe obligimet ndërmjet praktikantit dhe punëdhënësit rregullohen me marrëveshje për punë të praktikantit.

(2) Punëdhënësi është i obliguar të lidhë marrëveshje për punë të praktikantit me praktikantin në formë të shkruar, që duhet të nënshkruhet nga të dy palët, para fillimit të punës së praktikantit.

(3) Marrëveshjen për punë të praktikantit për person më të ri se 18 vjeç e nënshkruajnë praktikanti, prindi / kujdestari i tij dhe punëdhënësi.

(4) Marrëveshja për punë të praktikantit mund të nënshkruhet për orar pune të plotë ose orar pune jo të plotë, në pajtim me nevojat dhe vullnetin e palëve kontraktuese.

(5) Marrëveshja për punë të praktikantit nuk mund të lidhet për kryerjen e punëve dhe detyrave për vend pune të përhershëm konkret, për të cilin mund të lidhet marrëveshje për punësim, respektivisht praktikanti nuk mund të kryejë obligimet e punës të rregullta.

(6) Marrëveshja për punë të praktikantit nuk mund të lidhet me personin që paraprakisht ka qenë i punësuar të punëdhënësi i njëjtë apo punëdhënësi tjetër për vend pune me detyra të punës të njëjta apo të ngjashme si puna e praktikantit dhe marrëdhënia e punës të ketë zgjatur jo me pak se tre muaj.

(7) Me lidhjen e marrëveshjes për punë të praktikantit, praktikanti nuk i humb të drejtat në bazë të papunësisë, në pajtim me dispozitat e fushës së punësimit dhe sigurimit në rast të papunësisë dhe të drejta të përcaktuara në bazë të mbrojtjes sociale, të përcaktuara në pajtim me dispozitat e fushës së mbrojtjes sociale.

Përbajtja e marrëveshjes për punë të praktikantit

Neni 13

(1) Marrëveshja për punë të praktikantit i përmban elementet si në vijim:

1. Palët kontraktuese:

- praktikanti (emri dhe mbiemri, numri unik i amzës i qytetarit, data e lindjes, adresa e banimit, respektivisht vendqëndrimin, telefon, adresa elektronike, lloji dh shkalla e arsimimit) dhe

- punëdhënësi (emërtimi i plotë dhe i shkurtë, NUAS, viti i themelimit, emri dhe mbiemri i personit të autorizuar, adresa e subjektit juridik, veprimtaria kryesore, numri i të punësuarve),

2. Data dhe vendi i lidhjes së marrëveshjes,

3. Data fillestare dhe përfundimtare e punës së praktikantit,

4. Përshkrim i qëllimeve dhe procesi i fitimit të njohurive praktike dhe shkathtësive të praktikantit,

5. Lëndë e praktikës - përshkrim i detyrave të punës për të cilat do të punojë praktikanti,

6. Përshkrim i vendit të punës, kushtet për punë dhe rreziqet e mundshme për praktikantin,

7. Lartësia e kompensimit mujor për punën e praktikantit në pajtime nenin 8 paragrafi (2) të këtij ligji, që do t'i paguhet praktikantit në neto shumë në pajtim me marrëveshjen,

8. Orari ditor dhe javor i punës dhe numri i orëve të punës,

9. Obligimi për ruajtjen e sekretit afarist nga praktikanti dhe

10. Obligim i punëdhënësit për lëshimin e vërtetimit për fitimin e njohurive, shkathtësive dhe kompetencave të praktikantit, si dhe përshkrim i punës së praktikantit dhe kohëzgjatja e saj.

(2) Formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (1) pika 10 e këtij neni i përcakton ministri kompetent për punët nga fusha e punës.

Pushimi i marrëveshjes për punë të praktikantit

Neni 14

(1) Marrëveshja për punë të praktikantit pushon:

- me skadimin e afatit për të cilin është lidhur marrëveshja,

- ndërprerjen me marrëveshje,

- gjatë zvogëlimit të numrit të personave të punësuar me orar pune të pacaktuar te punëdhënësi gjatë angazhimit të praktikantit, nëse nuk e plotëson numrin e të punësuarve në afat prej 15 ditë nga dita e zvogëlimit të numrit të të punësuarve, përveç në rast të vdekjes ose pensionimit të personit të punësuar ose

- me punësimin e praktikantit.

(2) Praktikanti mund ta prishë marrëveshjen para skadimit të afatit për të cilin është lidhur, me deklaratë me shkrim pa obligim për shënimin e shkakut për prishjen e marrëveshjes, përveç në rast kur prishja mund të shkaktojë pasojë të dëmshme në punën e punëdhënësit ose mbi persona të tretë.

(3) Punëdhënësi mund ta prishë marrëveshjen për punë të praktikantit:

-me pushimin e kushteve të nevojshme për punë të praktikantit,

-kur do të konstatojë se praktikanti nuk i plotëson obligimet e kontraktuara ose

-me punësimin e praktikantit.

(4) Marrëveshja për punë të praktikantit mund të priset në afat prej të paktën pesë ditë nga dorëzimi i deklaratës me shkrim për prishje nga njëra palë kontraktuese te pala tjetër kontraktuese.

V. Evidenca për punën e praktikantit

Neni 15

Punëdhënësi është i obliguar të mbajë evidencë për orët e punës së praktikantit, në pajtim me evidencën për orarin e punës të të punësuarve.

Neni 16

Formën dhe përmbajtjen e sistemit për evidencë, si dhe ndjekjen dhe raportimin për punën e praktikantit i përshkruan ministri kompetent për punët nga fusha e punës.

VI. Zbatimi i rregullave të tjera

Neni 17

Për çështjet që dalin nga puna e praktikantit, dhe nuk janë rregulluar me këtë ligj, zbatohen dispozitat e Ligjit për marrëdhëniet obligative, Ligjit për marrëdhënie pune dhe Ligjit për siguri dhe shëndet gjatë punës.

VII. Mbikëqyrja

Neni 18

(1) Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji kryen Ministria e Punës dhe Politikës Sociale.

(2) Mbikëqyrje inspektuese kryhen Inspektorati Shtetëror i Punës, nëpërmjet inspektorëve të punës.

VIII. Edukimi, dispozita kundërvajtëse dhe barazimi

Edukimi

Neni 19

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori i punës konstaton se është kryer parregullsi nga neni 9 paragrafi 1 alinetë 1, 2 dhe 3, neni 11 paragrafi (1), alinetë 1, 2 dhe 3, neni 13, neni 15 dhe neni 17 të këtij Ligji, është i detyruar të përpilojë procesverbal, në të cilin do të përcaktojë parregullsinë e kryer, me sugjerim për heqjen e parregullsisë së përcaktuar në afat prej tetë ditëve dhe njëkohësisht me dorëzimin e ftesës për kryerjen e edukimit të personit ose punëdhënësit ku është përcaktuar parregullsi gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formën dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe mënyrën e zbatimit të edukimit i përcakton ministri kompetent për çështjet nga sfera e punës.

(3) Edukimin e organizon dhe r kryhen Inspektorati Shtetëror i Punës, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më shumë parregullsi të njëjta ose identike të përcaktuara, për një ose më shumë punëdhënëse.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose punëdhënësi mbi të cilin zbatohet edukimi, nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është kryer.

(6) Nëse personi ose punëdhënësi mbi të cilin zbatohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e përfundon atë, do të konsiderohet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e përcaktuar.

(7) Nëse inspektori i punës gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese përcakton që parregullsitë e identifikuar nga paragrafi (1) i këtij neni janë hequr, miraton konkluzion me të cilin e ndërpret procedurën për mbikëqyrje inspektuese.

(8) Nëse inspektori i punës gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese përcakton se parregullsitë nga paragrafi (1) i këtij neni nuk janë hequr, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para komisionit për kundërvajtje.

(9) Inspektorati Shtetëror i Punës mban evidencë për edukimin e kryer, në mënyrën e përcaktuar nga ministri kompetent për çështjet nga sfera e punës.

Dispozita kundërvajtëse

Neni 20

(1) Gjohë në shumë prej 1.500 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

- lidh marrëveshje për punë të praktikantit me praktikant që nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me dispozitat e këtij ligji (neni 3),

- siguron praktikant për nevojat e veta pa njoftim publik me përmbajtjen e parashkuar me dispozitat e këtij ligji ose organet e pushtetit shtetëror ose njësitë e vetëqeverisjes lokale nuk respektojnë përfaqësimin adekuat dhe të barabartë të pjesëtarëve të bashkësive dhe pjesëmarrjes së balancuar gjinore (neni 4),

- lidh marrëveshje për punë të praktikantit për kohëzgjatjen e punës së praktikantit në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji ose lejon punë të praktikantit disa herë me të njëjtin person (neni 6),

- angazhon një numër më të madh të praktikantëve nga numri i përcaktuar me dispozitat e këtij ligji (neni 7 paragrafët (1) dhe (2)),

- nuk i siguron praktikantit të drejtën për kompensim mujor dhe nuk i paguan kompensim mujor praktikantit në shumë neto për orar të plotë pune për punën e kryer praktike ose më të shkurtër se orari i plotë i punës në përputhje me dispozitat e këtij ligji (neni 8 paragrafët (1), (2) dhe (3)),

- nuk i paguan pjesë proporcionale si kompensim për kryerjen e punës së praktikantit në rast të mungesës nga puna për çfarë do arsye përveç pushimeve ose nuk e paguan kompensimin deri në 15-in të muajit aktual për muajin paraprak (neni 8 paragrafët 4 dhe 5)),

- para lidhjes së marrëveshjes për punë të praktikantit me shkrim nuk bën dhe nuk i jep praktikantit përshkrim të qëllimeve, detyrave dhe procesit të praktikës, nuk e njofton me kushtet për punën dhe rreziqet që lidhen me punën ose aktet e përgjithshme të punëdhënësit (neni 9 paragrafi (1) alinetë 1, 2 dhe 3),

- nuk i siguron praktikantit pushim ditor, javor dhe të paguar, nuk i siguron dhe nuk i paguan kompensim ose nuk i paguan kompensim të shpenzimeve në pajtim me këtë ligj (neni 9 paragrafi (1) alinetë 4, 5, 6 dhe 7),

- nuk publikon konkurs publik për nevojën e praktikës në faqen e vet të internetit ose në faqen e internetit të Agjencisë për Punësim të Republikës së Maqedonisë ose media tjetër publike, nuk përcakton qëllimet e angazhimit, detyrave dhe procesit të punës së praktikantit (neni 11 paragrafi (1), alineja 1 dhe 2),

- nuk nënshkruan marrëveshje për punë të praktikantit me kandidatin e zgjedhur, nuk bën paraqitje për praktikantin dhe çlajmërim në afatin e caktuar, nuk siguron person përgjegjës - mentor për mbikëqyrje të vazhdueshme të praktikantit ose lejon punë të pavarur të praktikantit në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji (neni 11 paragrafi (1) alinetë 3, 4, 5 dhe 6),

- nuk i siguron praktikantit kushte dhe mjete për punë, nuk i jep vërtetim për njohuritë e fituara, aftësive dhe kompetencave në afatin e caktuar, nuk i paguan kompensim rregullisht në pajtim me marrëveshjen, nuk paguan tatim personal mbi të ardhurat në pajtim me ligjin, nuk siguron mjete për mbrojtje gjatë punës, sekret i të dhënave personale dhe mbrojtje e privatësisë, nuk paguan kontribute në bazë të invaliditetit dhe dëmtimit trupor të shkaktuar nga lëndimi në punë ose sëmundje profesionale dhe kontributin shtesë për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor në raste të lëndimit në punë dhe sëmundje profesionale (neni 11 paragrafi (1), alinetë 7, 8, 9, 10, 11, 12 dhe 13),

- i arkëton praktikantit shpenzime për trajnim, shpenzime për transport, për materialet e punës dhe shpenzime tjera lidhur me kryerjen e punës së praktikantit (neni 11 paragrafi (2)),

- mundëson punë të praktikantit pa marrëveshjen për punë të praktikantit me shkrim, mundëson praktikë për person më të ri se 18 vjeç me marrëveshje për punë të praktikantit të panëshkruar nga praktikanti dhe prindi ose kujdestari, mundëson me marrëveshje për punë të praktikantit të zëvendësohet vendi ekzistues i punës (neni 12 paragrafët (1), (2), (3) dhe (5)),

- nënshkruan marrëveshje për punë të praktikantit me përmbajtje në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji (neni 13),

- nuk e pranon deklaratën me shkrim për prishjen e marrëveshjes për punë të praktikantit, nuk e prish marrëveshjen për punë të praktikantit në afatin e dhënë, e prish marrëveshjen për punë të praktikantit në kundërshtim me këtë ligj (neni 14 paragrafët (2) dhe (3)) dhe

- mban në mënyrë të parregullt ose nuk mban evidencë të orëve të punës së praktikantit (neni 15).

(2) Gjohë në shumë prej 30% të gjohës së përcaktuar për personin juridik do t'i shqiptohet si shkelje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në person juridik.

(3) Gjohë në shumë prej 150 deri 250 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni punëdhënësit - person fizik.

Gjohë për person të autorizuar zyrtar

Neni 21

Gjohë në shumë prej 50 deri 100 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit të autorizuar zyrtar nga organi që e mban procedurën dhe organi publik kompetent nga i cili janë kërkuar dëshmitë dhe të dhënat, nëse:

- nuk mban evidencë për orët e punës së praktikantit në përputhje me këtë ligj (neni 15).

Barazimi

Neni 22

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese për zbatimin e këtij ligji konstatohet shkelje që është përcaktuar si kundërvajtje me këtë ligj, nga personi i autorizuar zyrtar detyrimisht do ti ofrohet procedurë për barazimin e kryerësit të kundërvajtjes në pajtim me Ligjit për kundërvajtjet.

(2) Formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës për kundërvajtje dhe urdhërpagesës mandatore, i përcakton ministri kompetent për çështjet nga sfera e punës.

Пërcaktimi i gjobës

Neni 23

Пërcaktimi i lartësisë së gjobës për personin juridik kryhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

Мбајтја e procedurës për kundërvajtje

Neni 24

(1) Пër kundërvajtjet nga neni 20 i këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion për kundërvajtje shqipton organi kundërvajtës - Komisioni për Kundërvajtje, në suaza të ministrisë kompetente për çështjet nga sfera e punës.

(2) Пër kundërvajtjet nga neni 21 i këtij ligji, organi kompetent do të lëshojë urdhërpagesë mandatore në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

IX. Dispozita kalimtare dhe пërfundimtare

Neni 25

Регулат nëнligјоре të parapara me këtë ligj do të miratohen në аfat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 26

Актет nëнligјоре nga neni 19 параграфи (2) dhe neni 22 параграфи (2) të këtij ligji do të miratohen në аfat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 27

Ку ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Маqedonisë".

1239.

Врз основа на членот 75, ставови 1, 2 и 3 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УСЛУГИ (*)**

Се прогласува Законот за услуги (*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 24 април 2019 година.

Бр. 08-2585/2
17 мај 2019 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

**ЗАКОН
ЗА УСЛУГИ (*)****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Предмет на уредување**

Член 1

Со овој закон се уредуваат општите одредби за правото на основање и слободата на давање на услуги во Република Македонија, организирањето на Единствената точка за контакт на пазарот на услуги, поврзувањето со Информативниот систем за внатрешен пазар на Европската Унија, координацијата и заедничката соработка со државите договорни страни на Договорот за основање на Европскиот економски простор.

Делокруг на примена

Член 2

(1) Одредбите од овој закон не се однесуваат на:

- 1) мерките за либерализација на услуги од јавен интерес за јавни или приватни субјекти;
- 2) приватизацијата на јавни субјекти или други правни лица кои вршат услуги од јавен интерес;
- 3) укинувањето на монополски здружувања во вршењето на услуги и на помошта опфатена со прописите за заштита на конкуренцијата;
- 4) видот на услуги кои се од општ интерес и начинот на нивно вршење и финансирање во согласност со прописите за државна помош;
- 5) прописите за заштита и промоција на јазичната разновидност, недвижното културно наследство согласно со закон и медиумскиот плурализам;
- 6) прописите од областа на кривичното право;
- 7) условите за вработување, за безбедност и здравје на/при работа, на работниот однос меѓу работодавач и работник и на прашања поврзани со социјално осигурување уредени со посебни закони;
- 8) примената на колективните договори склучени помеѓу социјални партнери.

(2) Одредбите од овој закон се применуваат на услугите кои ги даваат даватели на услуги основани во Република Македонија и во држави од ЕЕП со исклучок на:

- 1) не-економски услуги од јавен интерес;
- 2) финансиски услуги, како што се банкарството, кредитирањето, осигурувањето и реосигурувањето, финансиски лизинг, професионалните или лични пензии, хартиите од вредност, инвестициски фондови, советодавни услуги за инвестирање, вклучувајќи ги и финансиските активности пропишани со членот 2 точка 34 од Законот за банките;
- 3) услуги од областа на електронските комуникации и мрежи, придружните средства како и други услуги кои се уредени со Законот за електронски комуникации и подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон во однос на пристапот и интерконекцијата на електронските комуникации и мрежи и придружните средства, дозволи за електронски комуникации и мрежи и услуги, универзална услуга и права на корисници во

* Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2006/123/ЕЗ на Европската Унија за услугите на внатрешниот пазар, CELEX број 32006L0123